

Mindig van választás

Családpedagógiai mentor

Szakmabemutató információs mappa

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

FELELŐS KIADÓ: PIRISI KÁROLY

KÉSZÍTŐ: KANOVA CONSULTING

PÁLYAORIENTÁCIÓS LEKTOR: HARKÁNYI ADRIENNE
INTERJÚALANY: CSIZMADIA FERENCNÉ NEMES MÁRTA
SZAKMAI LEKTORÁLÁS: MAGYAR BALÁZS

A SZAKMAISMERTETŐ MAPPA A TÁMOP 2.2.2 – „A PÁLYAORIENTÁCIÓ RENDSZERÉNEK TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSE” PROJEKT KERETÉBEN KERÜLT KIDOLGOZÁSRA.

PROGRAMVEZETŐ: BORBÉLY-PECZE TIBOR BORS

A PROJEKT AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL, AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP ÉS A MAGYAR ÁLLAM TÁRSFINANSZÍROZÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL
2010

www.afsz.hu
www.epalya.hu
www.eletpalya.afsz.hu

Tartalomjegyzék

A. Feladatok és tevékenységek

B. Követelmények

C. Szakképzés

**D. Kereseti lehetőségek,
elhelyezkedési kilátások**

E. Egyéb információs források

Feladatok és tevékenységek

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?
- ◆ Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia? (anyagok, szerszámok, műszerek, gépek...)
- ◆ Hol végzi a munkáját? (szabadban, műhelyben, irodában, üzletben...)
- ◆ Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga? (vevő, ügyfél, kolléga)

„Hogy milyen jól teljesítünk, az nem csupán adottságainktól és keménységünktől függ, hanem a társadalmi háttértől, összeköttetésektől, családi kapcsolatoktól, és - nem utolsósorban - attól, hogy milyen jól teljesítettek korábban szüleink. Az élet nem közönséges futóverseny, hanem váltófutás. Rengeteget számít, hogy az előttünk futónak mekkora az előnye, amikor átvesszük a kezéből a stafétabotot.”

/William Rapsberry/

A család minden kultúrában az emberi kapcsolatok elemi egysége. A család szó eszményi esetben melegséget, békét, harmóniát sugároz, és nem utolsó sorban együtt élő felnőttek és gyermekek képét idézi fel az emberekben. De a családok rendkívül változatos képet mutatnak, és az egyes emberek által családnak tartott kapcsolatrendszer igen eltérő lehet.

Napjainkban a család fogalma a szülők, illetve velük együtt élő, még nem önálló gyermekek csoportját jelenti. Mind az egyénnek, mind pedig a társadalomnak szükséges, nélkülözhetetlen alapegység, amely elvileg a szükséges anyagi, kulturális, morális, érzelmi feltételeket biztosítja az egyén számára, korosztálytól függetlenül.

Amennyiben a gyermeknek a családban nincsenek meg az egészséges fejlődéshez megfelelő feltételek (megértés, szeretet, biztonság, követhető példa és értékek), akkor maga keres követendő ideálokat, mintákat, amelyek tevékenységeit irányítják.

Hazánkban az utóbbi évtizedben a családokat közvetlenül érintő, kedvezőtlen gazdasági, társadalmi jelenségek következményeként a szociális zavarok, devianciák, válságok egyre nagyobb méreteket öltenek. Az elszegényedő, a szétesés felé haladó családok nem képesek gondjaikat önerőből megoldani. A válságba került, működési zavarokkal küzdő, problémáikat megoldani képtelen családoknak szükségük van segítségre a társadalmi összefogás, szolidaritás szintjén, illetve a szociális intézményrendszereken keresztül.

/Forrás: A család a gyökér. Kovács Zsuzsa tanulmánya.-

<http://www.pkm.hu/?id=cikk&cid=98/>

„Magyarországon több mint egymillió ember él csonka családban (köribelül 660 ezer gyermek és 500 ezer felnőtt). Ez a lakosság 11%-a. A csonka családoknak nehéz a helyzete és speciális igényeik, szükségleteik vannak.”

[http://hu.wikipedia.org/wiki/Csal%C3%A1d_\(szociol%C3%B3gia\)#cite_note-0](http://hu.wikipedia.org/wiki/Csal%C3%A1d_(szociol%C3%B3gia)#cite_note-0)

A családpedagógiai mentor szociális foglalkozás, a gyermek- és ifjúságvédelem tevékenységei közé tartozik.

A pályainformációs mappa megírásához interjú készült Cs. F. Nemes Mártával, aki könyvében (*Családpedagógiai módszertan. Családi Nevelés Alapítvány, 2002*) így definiálja a pedagógiai családgondozás fogalmát: *„A gyermek érdekében a családnak, mint nevelőrendszernek a megerősítésére az életvezetésre, kapcsolatokra és nevelésre irányuló változtatás pedagógiai tevékenységének tervezett folyamata.”*

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A családpedagógiai mentor az óvodákban, az általános és a középiskolákban a hátrányos helyzetű fiatalok és családjaik társadalmi beilleszkedésének gyakorlati segítője, szociális asszisztensként működik. Naponta találkozik a gyermekekkel és szüleikkel, ismeri őket, és segít megoldani problémáikat. Az oktatási intézmény nevében intézkedik, eljár, tájékoztat, adatokat gyűjt. Támogatja a pedagógusok munkáját, fejlesztési és pedagógiai családgondozási feladatokat lát el. Minden feladatát a család és a gyermek érdekeit és személyét tiszteletben tartva, udvariasan, szeretetet nyújtva és hatékonyan végzi.

Többnyire az oktatási intézményben találkozik azokkal a gyerekekkel, akik családi, tanulási, iskolai stb. nehézségekkel küzdenek. Előre egyeztetett

időpontban fogadja szüleit, vagy a gyermek osztályfőnökével egyeztetve és együttműködve otthonában látogatja meg a családot. Előzetesen információkat gyűjt a családról. A nehézségek feltérképezése után kialakít egy segítő tervet, amely a gyermek/család fejlődését szolgálja.

A munkavégzését az alábbi fázisokra bonthatjuk:

1. kapcsolatépítés a gyermekkel, családdal; a bizalom kialakítása, támogató fázis
2. segítő terv kialakítása a nehézségek feltérképezése után
3. a változás elősegítése a kapcsolati (családi és társadalmi) problémák megoldásában (pl. a mentor segít felvenni a kapcsolatot a megfelelő szakemberrel)
4. stabilizálás, a probléma-megoldási technikák pozitív megerősítés (pl. a szakember instrukciói alapján tovább foglalkozhat a családdal)
5. a leválás elősegítése, hogy a család képes legyen önállóan megküzdni nehézségeivel

A hátrányos helyzetű családok támogatása az alábbi feladatokat/tevékenységeket foglalja magában:

- felveszi a kapcsolatot a családokkal, választ a telefonos vagy személyes kapcsolatfelvétel között
- bemutatkozik a gyerekeknek és családtagjaiknak, metakommunikatív eszközök használatával fogadókészséget fejez ki a kapcsolatok kialakítására

Cs. F. Nemes Márta hosszú évek tapasztalata alapján a következőket mondja:
„Mikor a családpedagógiai mentor megérkezik a család otthonába, legelőször az apát kell köszöntenie, hogy ő is vonódjon be a beszélgetésbe, legyen annak

részese. A nagyszülőket, ha lehet, meg kell kérnie, hadd maradjon a szűk családdal – apa, anya, gyerek – egy szobában. A gyermek gondozása, nevelése elsődlegesen a szülők feladata és felelőssége. Jó esetben a mentor az ülési helyzetet is meg tudja határozni: szemben ül a családdal, hogy egységben lássa őket, az anya és apa közt a gyermek foglal helyet.”

- tudatosan irányított, célzott beszélgetéssel, metakommunikációs eszközökkel elnyeri a gyermek és a család bizalmát
- a gyerekek, családtagok pozitív értékeit megerősíti, a családnak személyes segítségnyújtást ajánl
- megállapítja a segítségnyújtás típusát

Előfordulhatnak tanulási, iskolai problémák. Ilyen lehet például, ha a gyerek sokat hiányzik, vagy sokat verekszik. Miközben megismerkedik a családdal, a mentor látja a gyermeket abban a rendszerben, amelyben nevelkedik. Kérdéseivel igyekszik felderíteni a nehézségek okait, és tervet állít fel, hogyan lehet azokat orvosolni. A problémát feladattá nevesíti, hogy meg lehessen oldani. Megfogalmazza a probléma kialakulásának körülményeit, újrafogalmaztatja a problémát. Amennyiben szakembert (pl. pszichológust) kell bevonni a fejlesztésbe, felkészíti a családot az együttműködésre.

- rendszeres kapcsolatot tart a családdal

A feltérképezett problémától függ az, hogy milyen támogatásra van szüksége a családnak. Néhány példa ezek közül:

- az osztályfőnökkel együttműködve családot látogat
- a család- és szociálpedagógussal együtt, irányításukkal családot látogat

- pedagógusokkal, szaktanárokkal, egészségügyi és szociális szakemberekkel koordinál a segítségre szoruló gyermek érdekében
- családok segítése érdekében jogi szakemberekkel működik együtt
- az orvossal, védőnővel összhangban elősegíti a gyerek egészséges fejlődését
- támogatja a problémamegoldást, felszínre hozza a problémával kapcsolatban a megfelelő információkat
- megoldási javaslatokat, önsegítő lehetőségeket ismertet, segítséget nyújt a konfliktusok megfelelő kezeléséhez
- folyamatos koordinációs tevékenységet lát el a hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók esélyegyenlőségét segítő szakmai szervezetekkel
- a családot (a segítő terv alapján) családpedagógiai vizsgálaton való aktív részvételre ösztönzi, ismerteti a családdal, milyen lehetőségek állnak rendelkezésre az iskolával való együttműködésre
- az oktatási intézményben fogadja a szülőket (az osztályfőnökkel együttműködve), a családról információkat gyűjt
- a családi gazdálkodást módszertanilag segíti
- segíti a szülők egymáshoz közelítését családpedagógussal, családterápiát folytató szakemberrel
- támogatja a családon belüli érzelmi kapcsolatok javulását, a család teherbíró képességét figyelembe véve **elősegíti** a változásokat
- elősegíti a családi és iskolai integrációt
- támogatja a gyerek életkorának és képességeinek megfelelő fejlődését
- fejlesztő foglalkozások igénybevételét ösztönzi, megerősíti, gyereket – szakemberrel együtt – bevonja a képességfejlesztő foglalkozásokba

- • óvodáskorúakkal mesélő, rajzos, bábos foglalkozáson vesz részt, kisiskolások házi feladat készítését, fejlesztő foglalkozáson való részvételét motiválja
- ösztönzi a kisiskolások játékos, tantervnek megfelelő foglalkozását
- segíti az iskolások **tanulástechnikai** tanítását, serdülők gyakorlási lehetőségét
- tanulók tanulási zavarának okát kiküszöböli, **közreműködik** a szülői cselekvésben, **ösztönzi a szülői** magatartás-változást azért, hogy a gyerek iskola-kerülése megszűnjön
- ösztönzi az otthoni felkészülést, az önművelést, a művészeti tevékenységet, továbbtanulást
- segíti a gyerekek mentálhigiénés (testi-lelki) fejlődését
- A családi, rokoni, iskolai közösségi élet rendezvényein a gyerek részvételét támogatja, a család önállóságát erősíti
- hasznos időtöltést szervez (iskolai, klub- és szabadidős tevékenységek keretében)
- önfejlesztést, önmegvalósítást, önnevelést támogat (családlátogatással, tanácsadással),

A fentiekén kívül elősegíti fiatalok részvételét az egészségvédelmi prevencióban. Saját példájával, információkkal segíti elő az egészséges fejlődést, a megfelelő bioritmust, életvezetést, az egészségvédelmet, gyógyítást, gyógyulást. Támogatja a harmonikus **életvitelt**: tornázást, sportolást. Fogamzás, drogmegelőzés esetén szakemberhez közvetít.

Közvetít továbbá a fiatalok önállósulási lehetőségeinek megteremtésében. Szorgalmazza a fokozatosságot a szülőtől való leválásban, egyéni, csoportos

foglalkozásokkal, szakértő bevonásával segítően befolyásolja a párválasztást, családtervezést. Házassági, szülői szerepek elemzését segíti családlátogatásokkal, tanácsadással.

Mindezeken túl szülőket támogat. A külön élő szülőket békés kapcsolattartásra ösztönzi gyermekük harmonikus fejlődése érdekében. Támogatja, hogy a szülők azonos terhet viseljenek gyermekük nevelésében. **Ösztönzi** a szülők békítését, jogsegélyszolgálathoz segít. **Elősegíti** a kapcsolatfelvételt a támogató intézményekkel, mint amilyenek pl. a Munkaügyi Központ vagy a Családsegítő Központ.

A problémák megoldása után a segítő kapcsolatot lezárja.

A mentor az alábbi dokumentációs tevékenységeket végzi:

1. Családlátogatási tervet készít.
2. Együttműködési tervet készít egy szakemberrel.
3. Az esetleírás figyelembevételével segítő tervet készít.
4. Tanulástámogatási foglalkozástervet készít.
5. Esetelemzést végez: esetet (család elköltözése, továbbtanulás, iskolaváltás esetén) szakembernek átad, szakembertől esetet átvesz.
6. Egyéni éves / havi munkatervet készít a tanév során.

A testileg-lelkileg-szellemileg egészséges utódok felnevelésének az ép családokban legnagyobb az esélye. Ezért nem csak Magyarország, hanem az Európai Unió is támogatja azon tevékenységeket, melyek előmozdítják a hátrányos helyzetű családok felzárkóztatását.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

A munka jelentős részét a személyes kapcsolattartás, a családokkal való együttműködés, a beszéd, a kommunikáció teszi ki. Az adminisztrációs feladatok végzésekor a különböző tervek, feljegyzések, beszámolók készítéséhez leginkább számítógép kell.

A feladatokhoz szükséges egyéb technikai eszközök a következők:

- kommunikációs eszközök (telefon, fax)
- irodatechnikai eszközök (nyomtató, szkennel)
- internet-hozzáférés
- egyéb alapvető irodaszerek

Hol végzi a munkáját?

Általában az oktatási intézmény egyik szobájában rendezik be a helyiség, ahol a mentor fogadni tudja a gyermekeket, tanárokat, szakembereket, időnként családtagokat.

A terepmunka azt jelenti, hogy a mentor lakóhelyükön keresi fel a családokat. A tanárok kérésére megfigyelőként részt vehet az órákon is a tantermekben.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

Az alábbi emberekkel kerül kapcsolatba munkavégzés közben:

- Osztályfőnök
- Család- és szociálpedagógus
- Pedagógus szaktanár
- Egészségügyi és szociális szakemberek, pszichológus, nevelési tanácsadó stb.
- Jogi szakember
- Orvos
- Védőnő
- Család és rokonság, osztálytársak szülei

- Iskolaigazgató

Követelmények

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?
- ◆ Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?
- ◆ Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?
- ◆ Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?
- ◆ Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?
- ◆ Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A munkatevékenységekből adódóan a fizikai megterheléssel járó igénybevétel vagy a baleseti kockázat elenyésző ezeken a területeken. Feladatvégzésük **szellemi igénybevételt** jelent, **fizikai megterhelés szempontjából könnyű munkának minősül.**

Nemes Mária elmondta, hogy ha a szakember „*nagyon bevonódik a családok problémáiba, akkor a feszültségeket a szívére veszi. Távolságot kell tartania, kívülről kell néznie a rendszert. Legyen képes megérteni, átlátni, összefüggéseket látni. Bízson önmagában, hogy elő fogja segíteni a megoldást. Nagyfokú önbizalomra van szükség.*”

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

Mint mindig, amikor valaki emberekkel foglalkozik, itt is az emberi sorsok nyomasztó terhének viselése, a tehetetlenség érzése a legnagyobb veszélyfaktor. Fokozott érzelmi igénybevételt jelenthet, hogy mások problémáival kell foglalkozni, mások gondjait kell meglátni, felvállalni. Idegi és szellemi megterhelést, kimerültséget okozhat a stresszhelyzetek, konfliktusok kezelése, a gyermekek problémáinak megoldása, a tanulók pszichés zavarainak kezelése, az esteleges dühkitörések, agresszív viselkedés elhárítása. A személyes problémák, nehéz sorsok, olykor emberi tragédiák kezelése empátiát, nagy türelmet és érzelmi kiegyensúlyozottságot igényel. A kiegészítés ellen ajánlott rendszeres szakmai tréningeken, egészség-megőrző programokon részt venni.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

A foglalkozás gyakorlását**kizáró egészségi tényezők:**

- ép hallást igénylő munka végzésére nem alkalmas
- jó beszélőképességet igénylő munka végzésére nem alkalmas
- fokozott figyelmet igénylő munkát nem végezhet
- együttműködést kívánó munkát nem végezhet
- érzelmi megterheléssel járó munkát nem végezhet

A foglalkozás gyakorlását**korlátozó egészségi tényezők:**

-
- jó látást igénylő munka végzésére nem alkalmas
- karok/kezek/ujjak fokozott használatát igénylő munkát nem végezhet

Hallássérültek, kommunikációra képes hallókészülékkel végezhetik ezt a tevékenységet. A családpedagógiai mentor rendezett és ápoltt külsejű, mivel munkájában a legfontosabb, hogy bizalmat keltsen, és bensőséges viszonyt alakítson ki a gyerekekkel és szüleikkel. Feladataiból adódóan nem lehetnek a kezeket és a karokat érintő mozgáskoordinációs problémái, beszéd fogyatékosága, idegrendszeri problémái. Nem kizáró ok azonban a

hallókészülék és a szemüveg.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

Az egyik legfontosabb tulajdonság az őszinte, előítélet-mentes érdeklődés az emberek iránt. A találkozások és beszélgetések alkalmával elengedhetetlen az elfogadás, az együttérzés, a hitelesség, nyitottság. Lássa, érezze, tudja a bajba jutott, hogy számíthat a mentor segítségére, bízjon abban, hogy problémája megoldódhat. Mivel e foglalkozás fő célja az emberek és családok fejlesztése, ezért rendkívül lényeges a jó kommunikációs, konfliktuskezelő, problémamegoldó készség. *„Képesnek kell lenni a kapcsolat fenntartására akkor is, ha az zavaró a családnak”* – mondja Cs. F. Nemes Márta.

A legfontosabb vonások, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a családok elfogadják a családpedagógiai mentor közeledését:

- empátia
- képesség meghitt kapcsolat teremtésére
- képesség a dolgok rendszerben kezelésére
- nyitottság a problémákra
- kreativitás a problémamegoldásban
- figyelemkoncentráció, odafigyelés, a másik emberre összpontosítás képessége
- érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság
- szeretet nyújtásának képessége
- a jó megerősítésének képessége
- optimizmus, nyitottság
- önismeret és humorérzék
- előítélet-mentesség
- szervezőkészség

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

A szakma elsajátításához érettségi vizsga szükséges.

„Az a szerencsés, ha a jelentkező érdeklődése szerteágazó, és minél többféle tantárgy érdekelte. A képzés során a legfontosabb a családgondozás módszertanának, a családpedagógiai ismereteknek és az esetmegbeszélés szabályainak elsajátítása.” – állítja Cs. F. Nemes Márta.

Tantárgyak, amelyekkel érdemes többet foglalkoznia annak, aki ilyen jellegű munkát szeretne végezni:

- pedagógia vagy nevelési alapismeretek
- szociológia
- pszichológia
- magyar nyelv

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Lényeges az alapvető érdeklődés az emberi kapcsolatokkal összefüggő viselkedés pszichológiája, a gyermekpszichológia alkalmazott módszerei, speciális eszközei, eljárásai iránt. Elengedhetetlen a naprakész tájékozottság az adott szakterületet érintő közoktatási és gyermekvédelmi jogszabályokkal kapcsolatban.

Szakképzés

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Mit kell tanulni a szakképzés során?
- ◆ Hol történik a szakképzés?
- ◆ Milyen iskolai előképzettségre van szükség?
- ◆ Mennyi ideig tart a szakképzés?
- ◆ Milyen költségekkel jár a képzés, és kapható-e támogatás?
- ◆ Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

A szociális területen dolgozók esetében különösen fontos, hogy rendelkezzenek a mindennapi munkavégzés során hasznosítható tudással, megfelelő szociális képességekkel és elkötelezettséggel, a különböző helyzetekben pedig a lehető legjobb döntést hozzák. A jelentkezők mindezt a tudást megszerezhetik a *családpedagógiai mentor* emelt szintű szakképesítésen.

Mit kell tanulni a szakképzés során?

A képzés során az elméleti és gyakorlati oktatás aránya 30 / 70 százalék.

A szakmai követelménymodul tárgyai:

- *kapcsolatfelvétel a családokkal*
 - családpedagógiai alapismeretek
 - családgondozás módszertana
 - esetmegbeszélés szabályai
- *hátrányos helyzetű családok támogatása*
 - családpedagógiai alapismeretek
 - családgondozás módszertana
 - családi neveléstan
 - fejlődéslélektan
 - mentálhigiéne alapismeretek
 - tanulásmódszertan
 - szabadidő-szervezés alapszabályai
 - egészségnevelés
 - esetmegbeszélés
 - személyiségfejlesztés
 - munkajog
 - informatikai alapismeretek
- *családpedagógiai gondozás*
 - családpedagógiai alapismeretek

- családgondozás módszertana
- családi neveléstan
- fejlődéslélektan
- mentálhigiénés alapismeretek
- tanulásmódszertan
- szabadidő-szervezés alapszabályai
- egészségnevelés
- esetmegbeszélés szabályai
- személyiségfejlesztés
- gazdasági alapismeretek
- családi-vállalkozási alapismeretek
- informatikai alapismeretek
- *a családtámogatással kapcsolatos dokumentumok kezelése*
 - családpedagógiai alapismeretek
 - családgondozás módszertana
 - esetmegbeszélés szabályai
 - személyiségfejlesztési alapismeretek
 - jogi alapismeretek
 - informatikai alapismeretek

Hol történik a szakképzés?

A képzés iskolarendszerben általában szakközép- és szakiskolákban történik. Az OKJ-s tanfolyamok további helyszínei az akkreditált felnőttképzési központok. A gyakorlati képzésre oktatási-nevelési intézményekben, szociális alapszolgáltatások és szakosított szociális ellátások intézményeiben, gyermekvédelmi intézményekben kerül sor.

Milyen iskolai előképzettségre van szükség?

A képzésre jelentkezés feltétele a sikeres érettségi vizsga. Pályaalkalmassági, szakmai és egészségügyi alkalmassági vizsgálat nem szükséges.

Mennyi ideig tart a szakképzés?

Iskolai rendszerben a képzés nappali tagozaton folyik, iskolarendszeren kívüli felnőttképzésben pedig esti tagozaton. A képzés időtartama mindkét képzési típusnál 1 év. Az első félévben kerül sor a szakmai alapképzésre, majd a második félévben a tanulók a *családpedagógiai mentor* irányba szakosodnak.

Milyen költségekkel jár a képzés és kapható-e támogatás?

Iskolarendszerben az első OKJ-s szakképesítés megszerzése ingyenes. Felnőttképzésben a tandíj, valamint a vizsga díja évente változhat, ezért az aktuális információkat a képzést indító intézményektől lehet beszerezni. Lehetőség van havi kamatmentes részletfizetésre. Az esetleges további kedvezményekről szintén a képzést indító intézményeknél lehet érdeklődni.

Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

A felvehető létszámot a képzést indító intézmény határozza meg. A meghatározott keretszám megléte esetén a tanfolyamok folyamatosan indulnak.

Milyen karrierlehetősége lesz ezzel a végzettséggel?

A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör:

- **egyéb szociális foglalkozások.**

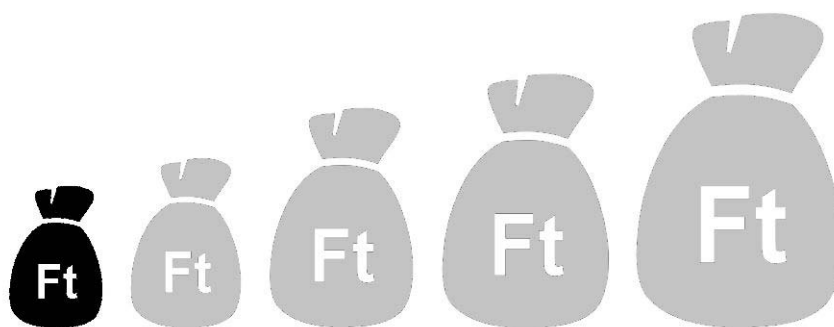
A szakképesítéssel kapcsolatos részletes információk megismerhetők a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapjának (www.nive.hu) Szakképzési dokumentumok és Adatbázisok menüpontja alatt, valamint a Nemzeti Pályaorientációs Portálon (www.eletpalya.afsz.hu).

Kereseti lehetőségek, elhelyezkedési kilátások

A következő kérdésekre kaphat választ:

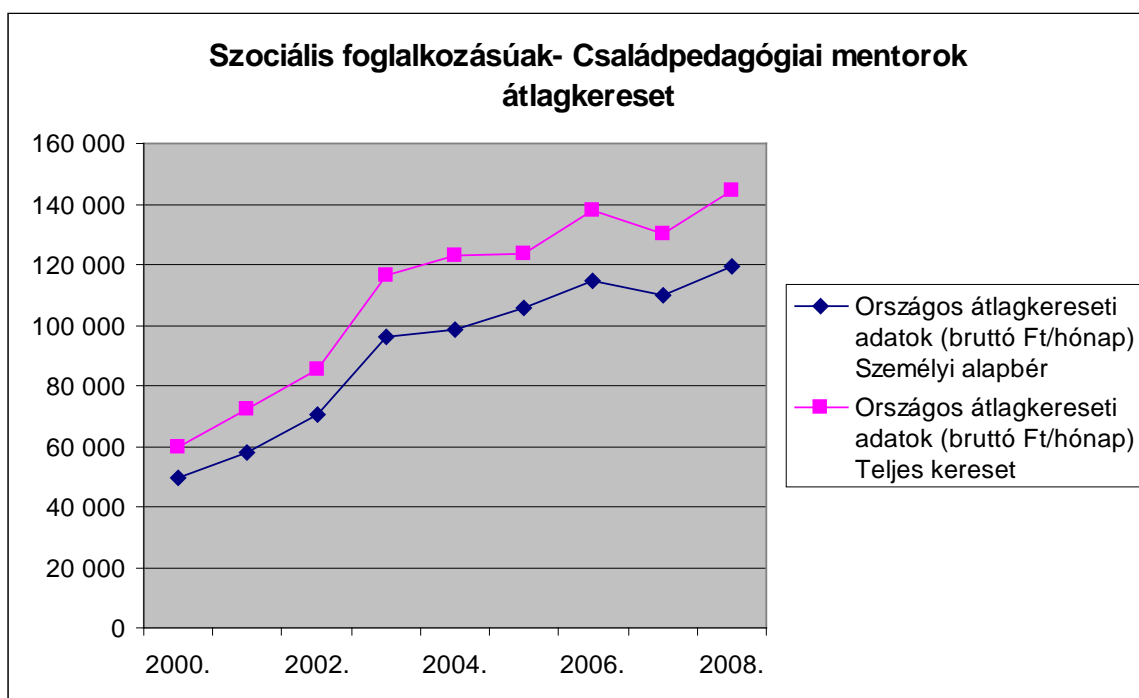
- ◆ Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?
- ◆ Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?
- ◆ Hányan dolgoznak ebben a szakmában?
- ◆ Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?
- ◆ Hogyan alakult a munkanélküliek száma?
- ◆ Milyen más foglalkozási területre válthat át az ember viszonylag könnyen?

Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?

A családpedagógiai mentorként dolgozó alkalmazottak havi átlagbére 119.476 Ft körül alakult 2008-ban.

Ebben a szakmában az átlagjövedelem folyamatosan nő. A szakmai gyakorlatnak megfelelően ez az átlagbér 114.049 és 149.477 Ft között változhat. Ezzel a kereseti kilátással a foglalkozás az országos átlagkeresetet nem éri el.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

A foglalkozásra jellemző átlagkeresettel kapcsolatos információk megtalálhatók az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján: <http://foglalkozasok.afsz.hu>.

Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?

Szociális asszisztensként 2008-ban 325-en szereztek szakképesítést.

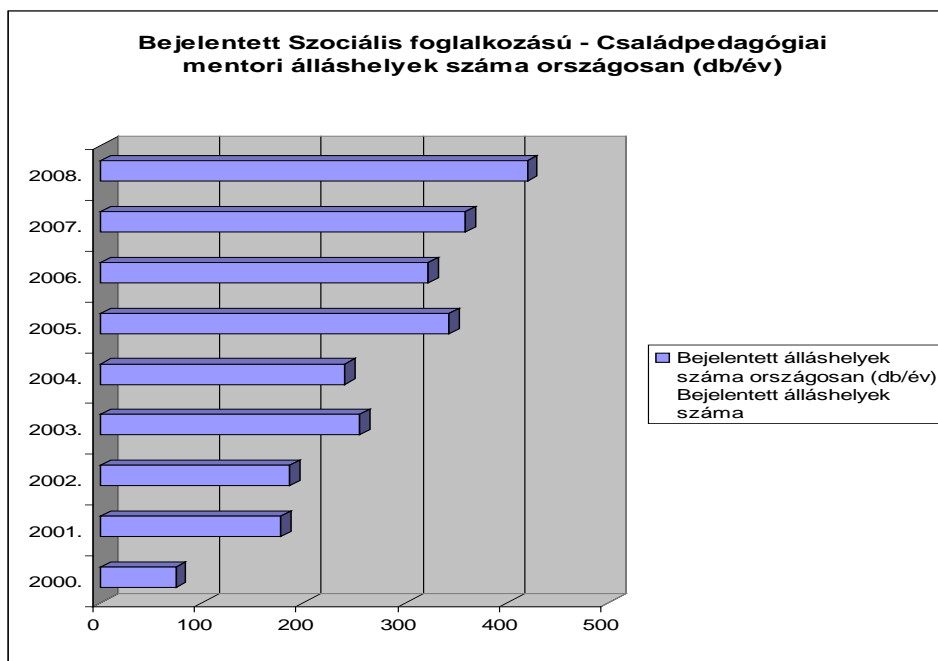
Hányan dolgoznak ebben a szakmában?

Az 2008-as adatok alapján országosan 420 fő dolgozott családpedagógiai mentorként. E képzés több területen hasznosítható, és egyéb jogviszonyban is folytatható.

Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?

Rövidtávú előrejelzés a szakma iránt mutatkozó keresletről: **csökkenés**

A bejelentett családpedagógiai mentor munkahelyek száma 2000. év óta egyenletesen emelkedik. Az oktatási, iskolai rendszer megváltozása egyre több feladatot ró az e hivatásban dolgozókra.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

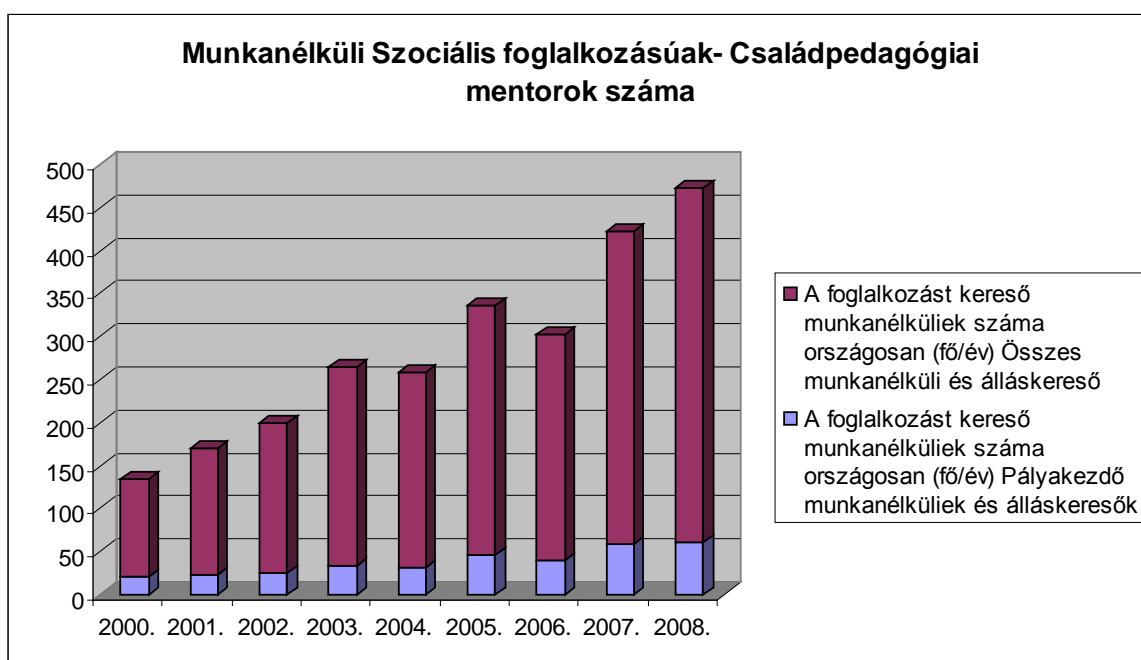
Az Európai Unió által működtetett EURES-portálon közzétett álláshirdetések az EURES-tagoktól és partnerektől származnak, ezen belül is elsősorban az európai állami foglalkoztatási szolgálatoktól. A weblapra 2005-től fokozatosan felkerül valamennyi állás, melyet az európai állami foglalkoztatási szolgálatok hirdetnek meg. Az álláshirdetések számos foglalkozás művelőinek szólnak, valamint állandó és szezonális munkalehetőségeket is kínálnak. Tájékoztatást nyújtanak továbbá többek között a pillanatnyi kereseti lehetőségekről is az egyes országokban, köztük természetesen Magyarországon is.

Elérhetőség: www.europa.eu.int/eures/index.jsp

Hogyan alakult a munkanélküliek száma?

Munkanélküliek számának változása 2008-ban: **növekedés** →

2000 óta nő a munkahelyet kereső családpedagógiai mentorok száma. 2008-ban 411 fő keresett elhelyezkedési lehetőséget ezen a szakterületen. (A bejelentett munkahelyek száma 420.) Ezzel a munkanélküliségi ráta az országos átlag alatt marad.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

További elhelyezkedésre, munkaerő-piaci tendenciákra vonatkozó adatok érhetők el a www.afsz.hu weboldalon Statisztika menüpontja alatt.

Milyen más foglalkozási területre válthat át az ember viszonylag könnyen?

A szociális asszisztensek, szociális szakgondozók 2006-tól több területen képezhetik tovább magukat, vállalhatnak munkát:

- Szociális szervező

Egyéb információs források

- **Elektronikusan elérhető információs források**
- **Nyomtatott kiadványok**

Hasznos információk az EUROPASS bizonyítványról:

Az Europass bizonyítvány a szakképzés során megszerzett szaktudást igazoló dokumentum. Segítségével a munkaadók és továbbképző intézmények könnyebben értelmezhetik a korábban már megszerzett szakképesítést. A bizonyítvány leírja a képesítés megszerzője által folytatott, sikeresen lezárt tanulmányok jellegét, szintjét, tartalmát. Olyan információkkal szolgál továbbá tulajdonosa szakképesítéséről, amelyeket az eredeti bizonyítványban nem tüntetnek fel:

- az adott képzésbe való belépés követelményei,
- megszerzett készségek és kompetenciák,
- az adott ország osztályzási skálája,
- továbbtanulás lehetséges következő szintje.

Formai szempontból az uniós szabványokat követi, és csak a szakképzést igazoló dokumentummal együtt érvényes. A bizonyítvány részei:

- a szakképesítés megnevezése és annak (jelenleg) angol, illetve német nyelvű fordítása,
- készségek és kompetenciák leírása,
- a bizonyítvánnyal betölthető foglalkozások köre,
- az eredeti bizonyítvány sorozatjele, sorszáma, a bizonyítvány kiállításának dátuma,
- a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak megnevezése és osztályzata az ötfokú osztályzási skálának megfelelően,
- a bizonyítvány megszerzésének hivatalosan elismert módjai.

A bizonyítványt a vizsgáztató intézmények adják ki. A kérelmező a minimálbér havi összegének 5%-át kitevő térítési díjat fizet érte a vizsgaszervezőnek.

A tájékozódást segítő kiadványok:

Felsőoktatási felvételi tájékoztató (Oktatási Minisztérium, Országos Felvételi Iroda) Évente megjelenő kiadvány.

A felsőfokú tanulmányokra készülő fiataloknak és felnőtteknek összeállított tájékoztató, melynek segítségével választhatnak intézményt, szakot az egyetemek és főiskolák világából.

Magyar Közlöny (Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft.)

A Magyar Közlönyből a szakképzéssel kapcsolatos hatályos jogszabályokról lehet tájékozódni.

Felsőoktatási vizsgakövetelmények (Educatio Társadalmi Szolgáltató Kht.)

Évente megjelenő kiadvány.

A kötet az érettségi kormányrendelet által meghatározott kötelező és a választható érettségi tárgyak követelményeit közli közép- és emelt szinten.

A választható tárgyak közül a gyakrabban választott és a felsőoktatási intézményekbe bejutáshoz leggyakrabban szükséges tantárgyak követelményeit ismerteti. A kötelező tárgyak vonatkozásában közli az Országos Közoktatási Intézet által összeállított érettségi feladatsorokat és azok megoldásait.

További ajánlott kiadványok:

- 200 x szép szakma (MFPI, letölthető kiadvány 2010)
- Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere – FEOR-08 (KSH, 2011. január 1-jén lép hatályba)
- Iskolaválasztás előtt 2010 (MFPI, Bp., évente megjelenő kiadvány)
- Országos Képzési Jegyzék (NSZFI, Bp., 2009)
- Százszorszép szakma (MFPI, Bp., letölthető kiadvány 2009)

Ajánlott honlapcímek:

www.afsz.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapja

www.budapestedu.hu/palyavalasztas – Fővárosi Oktatási Portál: hírek, rendezvények, dokumentumok

<http://ec.europa.eu/eures> – az európai állás- és tanulmányi lehetőségekkel kapcsolatos információk felkutatását megkönnyítő portál

<http://ec.europa.eu/ploteus> – a PLOTEUS (Portal on Learning Opportunities throughout European Space) az európai tanulási lehetőségekről informál

www.epalya.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat pályaorientációs és pályakorrekciós információs bázisa

www.fisz.hu – a Felvételi Információs Szolgálat (FISZ) portáloldala

www.felvi.hu – az Országos Felsőoktatási Információs Központ honlapja

www.fovpi.hu – a Mérei Ferenc Pedagógiai Intézet honlapja; számos információt, szolgáltatást kínálnak a pályaválasztással kapcsolatban

<http://portal.ksh.hu> – a Központi Statisztikai Hivatal honlapja, számtalan adat, információ, kimutatás többek között a munka világával kapcsolatban

www.nive.hu – a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapja

www.nyak.hu – a Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központ honlapja

www.npk.hu – a Nemzeti Pályainformációs Központ honlapja

www.ofi.hu az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet honlapja

www.oh.gov.hu – az Oktatási Hivatal honlapja

www.okm.gov.hu – az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapja

www.scholarship.hu – a Magyar Ösztöndíj Bizottság honlapja. Információk külföldi ösztöndíjakról

www.sulinet.hu – Az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. Honlapja; információk és szolgáltatások többek között diákoknak, hallgatóknak

www.szmm.gov.hu – a Szociális és Munkaügyi Minisztérium honlapja

www.tka.hu – a tudásközpontként működő, az EU-s támogatásokról képzéseket nyújtó, nemzeti nemzetközi oktatási-képzési pályázati programokat kezelő Tempus Közalapítvány honlapja

A gazdaság által igényelt szakmákról információk a következő oldalon szerepelnek: <http://www.oh.gov.hu/szakkepzes/szakiskolai-osztondij>.